

Niger odmítá řád založený na “pravidlech”

 infokurýr.cz/n/2023/08/16/niger-odmita-rad-zalozeny-na-pravidlech

kurýr

16. srpna 2023

Státní převrat z 26. července v západoafrické zemi Niger a rusko-africký summit v Petrohradu následující den probíhají na pozadí multipolarity světového řádu. Přestože se zdá, že se odehrávají nezávisle na sobě, stále se setkávají s duchem naší měnící se éry.

Africký summit 27.-28. července v Rusku představoval velkou výzvu pro Západ, který se instinktivně snažil tuto událost bagatelizovat poté, co nedokázal zabránit suverénním africkým národům v setkání s ruskými vůdci. 49 afrických zemí vyslalo své delegace do Petrohradu a 17 hlav států osobně odcestovalo do Ruska, aby projednaly politické, humanitární a ekonomické otázky. Pro hostitelskou zemi, která je uprostřed války, to byl pozoruhodný diplomatický úspěch.

Summit byl čistě politickou událostí. Jeho leitmotivem bylo srovnání dlouhodobé podpory Ruska Afričanům, kteří odolávají imperialismu a dravé povaze západního nekolonialismu. To dokonale zapadá do dnešního Ruska, které nemá koloniální historii vykořisťování a drancování Afriky.

Zatímco Západ neustále vykopává kostry z koloniální éry sahající až do nevýslovného obchodu s africkými otroky, Rusko se odvolává na své sovětské dědictví být na „správné straně historie“ – a dokonce nechalo ruské celé jméno Univerzita přátelství národů Patrice Lumumba v Moskva vzkříšena.

Nešlo ale jen o politiku. Jednání na summitu o rusko-africkém partnerství, jehož cílem je pomoci kontinentu dosáhnout „potravinové suverenity“, o alternativách k obchodu s obilím, o nových logistických koridorech pro ruské potraviny a hnojiva, o rozšíření spolupráce v oblasti obchodu, ekonomiky a kultury, vzdělávání, Věda a

bezpečnost, o možném přistoupení Afriky k mezinárodnímu dopravnímu koridoru Sever-Jih, o účasti Ruska na afrických infrastrukturních projektech a o Akčním plánu Fóra rusko-afrického partnerství do roku 2026 – to vše svědčí o kvantifikovatelných výsledcích.

Pojďme do Nigérie. Nedávný vývoj v Nigeru podtrhuje leitmotiv rusko-afrického summitu. Naplnila se ruská prognóza africké krize – pokračující devastace západního imperialismu. Vyplývá to ze zpráv o ruských vlajkách viděných na demonstracích v Niamey, hlavním městě Nigeru.

Rebelové, kteří převzali moc, neztráceli čas a odsoudili dohody o vojensko-technické spolupráci mezi Nigerem a Francií, které obsahovaly požadavky, aby Francie stáhla své jednotky do 30 dnů. Francie ze své strany „pevně a rozhodně“ obhajuje zahraniční vojenskou intervenci „k potlačení pokusu o převrat“. Francouzské úřady objasnily, že nemají v plánu stáhnout svůj ozbrojený kontingent od 1500 lidí, kteří jsou v Nigeru „na žádost legitimních úřadů země na základě podepsaných dohod“.

Postoj Francie není překvapivý – Paříž nechce ztratit svou pozici v Sahelu a levném zdroji surovin, především uranu. Francie však chybně usoudila, že převrat nemá podporu nigerijské armády ani žádnou sociální základnu a že vše, co by bylo potřeba k jeho odvrácení, by byla omezená ukázka síly, která by donutila prezidentovu elitní gardu, aby zahájila přímá jednání s Francií.

Francie a USA koordinují svou činnost s Hospodářským společenstvím západoafrických států [ECOWAS]. ECOWAS nejprve trochu zachrastil šavlí, ale pak se zlomil. Lhůta pro váš zásah vypršela. ECOWAS prostě nemá mechanismus pro rychlé shromažďování vojáků a koordinaci bojových operací a jeho velmoc, Nigérie, má plné ruce práce se zajištěním vnitřní bezpečnosti. Nigerijská veřejnost se obává odporu – Niger je velká země a sdílí 1500 kilometrů dlouhou porézní hranici s

Nigérií. Nevyslovenou pravdou je, že Nigérie má malý zájem na zvýšení francouzské vojenské přítomnosti v Nigeru nebo na straně Francie,

Největším překvapením je, že vojenský převrat se setkal s širokou podporou veřejnosti. Za těchto okolností je velmi pravděpodobné, že francouzští vojáci budou nuceni opustit Niger, svou bývalou kolonii. Niger je obětí neokoloniálního vykořisťování. Pod rouškou boje proti terorismu, paradoxně v důsledku intervence NATO v Libyi v roce 2011, kterou vedl nikdo jiný než Francie v Sahelu, Francie nemilosrdně využívá přírodní zdroje Nigeru.

přijďte podpořit celonárodní setkání

ČESKO PROTI VLÁDĚ

vystupující
MILAN RAIČEK
PETERKA POK
IANA ZWYRTEK HANFLOVÁ
CENTRUM
VIBLAK
BLONK
KAMKOLISI

16. 9. 2023
14.00 hod.
VÁCLAVSKÉ NÁMĚSTÍ

DEMISE!

www.ceskoprotivlade.cz

Významný nigérijský básník a literární kritik, profesor Osundare, minulý týden napsal: „Prozkoumejte příčinu, průběh a příznaky současného oživení vojenských převratů v západní Africe. Najděte lék na tuto pandemii. Ještě důležitější je najít lék na mor politických a socioekonomických nespravedlností, kvůli nimž je jejich opakování nevyhnutelné. Vzpomeňte si na současnou brutální anarchii v Libyi a nesčetné dopady destabilizace této kdysi prosperující země na západoafrický region.

Jediným regionálním státem, který si může dovolit účinnou vojenskou intervenci v Nigeru, je Alžírsko. Alžírsko však nemá zkušenosti s prováděním takových operací na regionální úrovni a ani

se nehodlá odchýlit od své důsledné politiky nevměšování se do vnitřní politiky suverénní země. Alžírsko varovalo před jakoukoli vnější vojenskou intervencí v Nigeru. Zjevná vojenská intervence v Nigeru je přímou hrozbou pro Alžírsko, kterou zcela a kategoricky odmítáme...Problémy by měly být vyřešeny mírovou cestou," řekl alžírský prezident Abdelmadjid Tebboune.

Ve své podstatě je převrat v Nigerské republice nepochybně bojem mezi Nigerijci a koloniálními mocnostmi. Rostoucí multipolarita světového řádu jistě povzbuzuje africké národy, aby setřásly neokolonialismus. To je ta stránka. Na druhou stranu jsou velmoci nuceny spíše vyjednávat než diktovat.

Zajímavé je, že Washington byl poměrně opatrný. Závazek prezidenta Bidena k „hodnotám“ zdaleka nedosahoval diktátu „řádu založeného na pravidlech“ – přestože Amerika údajně udržuje v Nigeru tři vojenské základny. V multipolárním prostředí získávají africké národy prostor pro vyjednávání. Ruský proaktivismus požene tento proces vpřed. Čína má také ekonomické zájmy v Nigeru.

Vůdce pučistů Abdurahman Tchiani dosvědčil, že „Francouzi nemají žádný objektivní důvod opustit Niger“, čímž naznačil, že férový a spravedlivý vztah je možný. Rusko upozornilo, že nejdůležitějším úkolem je v tuto chvíli „zabránit dalšímu zhoršování situace v zemi“. Mluvčí ministerstva zahraničí Maria Zacharovová řekla: “Považujeme za naléhavý úkol zorganizovat národní dialog k obnovení občanského míru a zajištění práva a pořádku... Věříme, že hrozba použití síly proti suverénnímu státu není oprávněná.” pomůže zmírnit napětí a vyřešit situaci v zemi“.

Je jasné, že Niamey neustoupí tlaku zvenčí. “Nigerijské ozbrojené síly a všechny naše obranné a bezpečnostní síly, podporované neochvějnou podporou našeho lidu, jsou připraveny bránit integritu našeho území,” uvedl v prohlášení představitel junty. Delegation z

Niamey odcestovala do Mali, aby prosila spojenecké bojovníky Wagner Ruska, aby se zapojili do boje v případě intervence podporované Západem.

Je nepravděpodobné, že by se krize v Nigeru v dohledné době vyřešila. Niger je klíčovým státem v boji proti džihádistské síti a je strategicky a strukturálně propojen se sousedním Mali. A situace v Sahelu eskaluje. To má hluboké důsledky pro krizi státnosti v západní Africe jako celku.

Americká výjimečnost není univerzálním všelékem na existující křivdy. Pentagon pomohl vycvičit nejméně jednoho z pučistů v Nigeru – a ty v Mali a Burkině Faso, kteří se zavázali, že se Nigeru zastanou. Náměstkyně amerického ministra zahraničí Victoria Nulandová, která v pondělí navštívila Niamey, si však stěžovala, že jí pučisté odmítli schůzku se svrženým prezidentem Mohamedem Bazoumem a nereagovali na výzvy USA, aby se země vrátila pod civilní vládu.

Nulandové mise měla za cíl odradit pučisty od zapojení se do Wagnerovy skupiny, ale nebyla si jistá, zda se to podaří. Nulandové nebylo umožněno setkání s generálem Tchianim.

Melkulangara Bhadrakumar